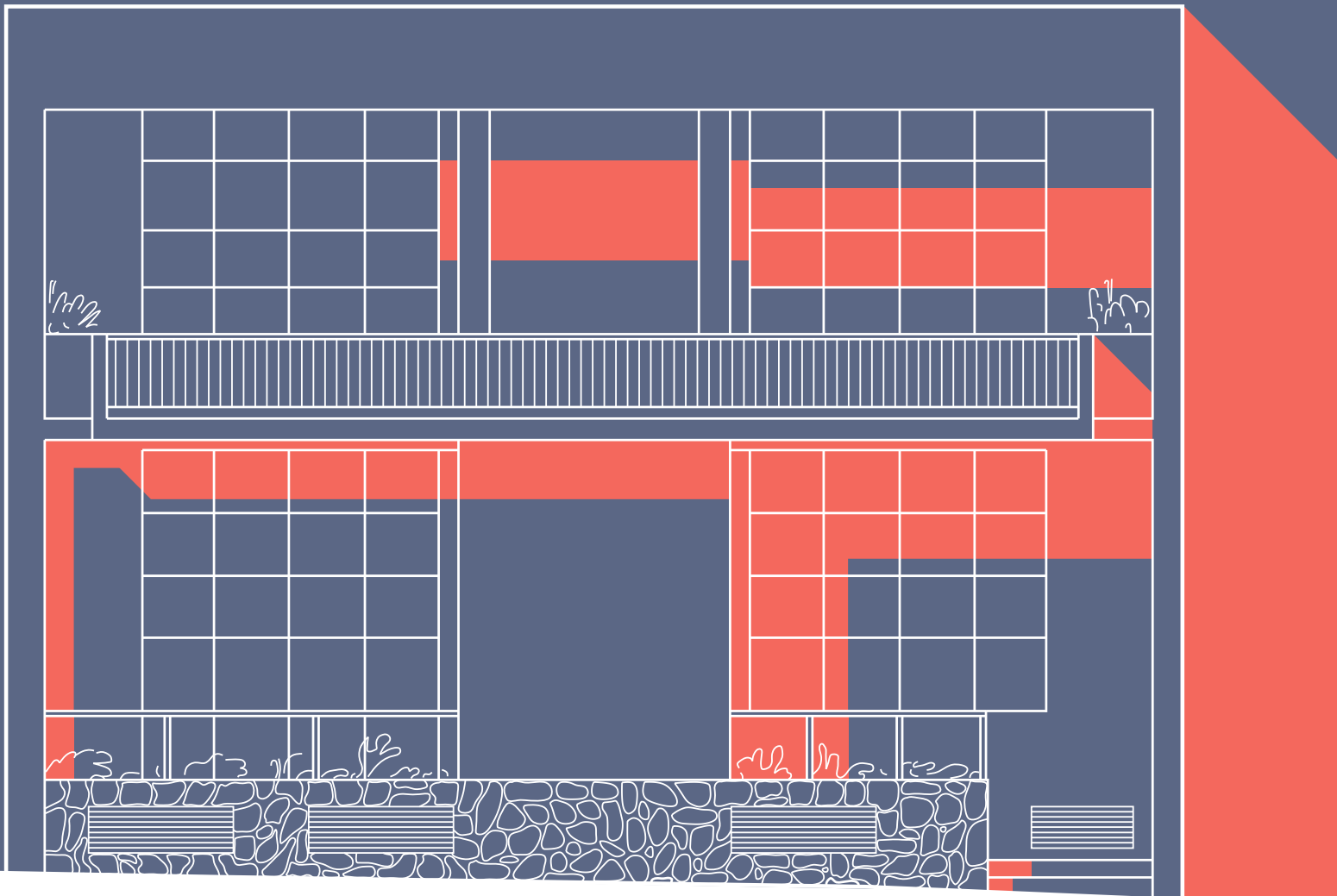

UNIO DE COOPERADORS

RECUPERACIÓ URBANA I TRANSFORMACIÓ D'USOS DE L'EDIFICI UNIO DE COOPERADORS DE GAVÀ

DOCUMENT MARC

DOCUMENT MARC

RECUPERACIÓ URBANA I NOUS USOS DE L'EQUIPAMENT UNIÓ DE COOPERADORS

1. Posicionament de partida i objectius

- Noves tendències dels equipaments públics. Nous temps, nous usos.
- Gestionar les transformacions socials i econòmiques en una època de canvi.
- Els objectius

2. Marc general de treball

- Què és Unió de Cooperadors
- Què no és Unió de Cooperadors
- Preguntes freqüents
- Principis rectors dels equipaments públics

3. Història i característiques de l' edifici

RECUPERACIÓ URBANA I NOUS USOS DE L'EQUIPAMENT UNIÓ DE COOPERADORS

1. Posicionament de partida i objectius

Noves tendències dels equipaments públics. Nous temps, nous usos.

L'Ajuntament de Gavà proposa la recuperació urbana i ciutadana de l'edifici de la Unió de Cooperadors com a nou equipament, d'acord amb una visió de l'espai públic com a espai de concertació. L'espai públic aplega tota una amalgama d'elements, sensibilitats, expectatives, usos, relacions, agents, interessos,... tant personals com col·lectius, que van construir ciutat i comunitat. Entenem que els equipaments públics també formen part d'aquesta visió de l'espai públic.

És per això que en una època de canvi com la que vivim, l'espai públic - i els equipaments com a espai públic- requereix una nova orientació que s'adapti a les noves necessitats socials, culturals i econòmiques i garanteixi els drets de ciutadania. L'espai públic té la capacitat de possibilitar noves oportunitats per als ciutadans i ciutadanes i d'enfortir la mateixa comunitat. Però dependrà dels seus usos, de la seva funcionalitat, de la governança, de la identificació que en fa la ciutadania, de la simbiosi amb el conjunt de la ciutat. Per altra banda, obrir espais de deliberació i concertació sobre els espais comuns és signe també de maduresa democràtica, reforça el sentiment de pertinença, la coresponsabilitat i la cohesió. L'àmbit local és el més idoni per al diàleg i la concertació.

És en aquest marc on es situa el procés de recuperació urbana i transformació d'usos de la Unió de Cooperadors de Gavà, entès com a **procés de deliberació, concertació i participació ciutadana**.

Gestionar les transformacions socials i econòmiques en una època de canvi.

La ciutat és també un espai adequat per a encarar les transformacions socials, culturals i econòmiques actuals. En aquest sentit, la Política de Cohesió de la Unió Europea, que es concreta en l'*Estratègia Europa 2020* (<http://ec.europa.eu/europe2020/index.es.htm>) impulsa un creixement intel·ligent, sostenible i integrador a través de cinc grans àmbits d'actuació: ocupació, innovació, educació, integració social i clima/energia.

L'estratègia fixa tres models de creixement

- Creixement intel·ligent: afavorir una economia basada en el coneixement i la innovació.
- Creixement sostenible: promoció d'una economia més eficient en l'ús dels recursos, més ecològica i competitiva.
- Creixement integrador: foment d'una economia amb altes taxes d'ocupació que permeti el desenvolupament de la cohesió social i territorial.

La Generalitat de Catalunya, en línia amb l'Estratègia Europea, va aprovar l'*Estratègia Catalunya 2020* (www.catalunya2020.gencat.cat) que defineix els objectius i actuacions prioritàries a Catalunya.

En una època de canvis profunds i d'acord amb les estratègies europees, es considera que Unió de Cooperadors ha de respondre a les necessitats socials, econòmiques i culturals actuals, enfortir els elements que garanteixin la igualtat d'oportunitats i l'empoderament de la ciutadania, i apostar per un desenvolupament sostenible, intel·ligent i integrador a través de noves economies.

Per altra banda, no es pot prescindir de la memòria històrica de l'edifici, construït a l'any 1936 per la Unió de Cooperadors, ans al contrari, tenir-la present com a element identitari.

És per tot això que es pensa en **Unió de Cooperadors com a espai de referència de Noves Economies i Cohesió Social, dins el marc d'un Desenvolupament Urbà Sostenible, Intel·ligent, i Integrador.**

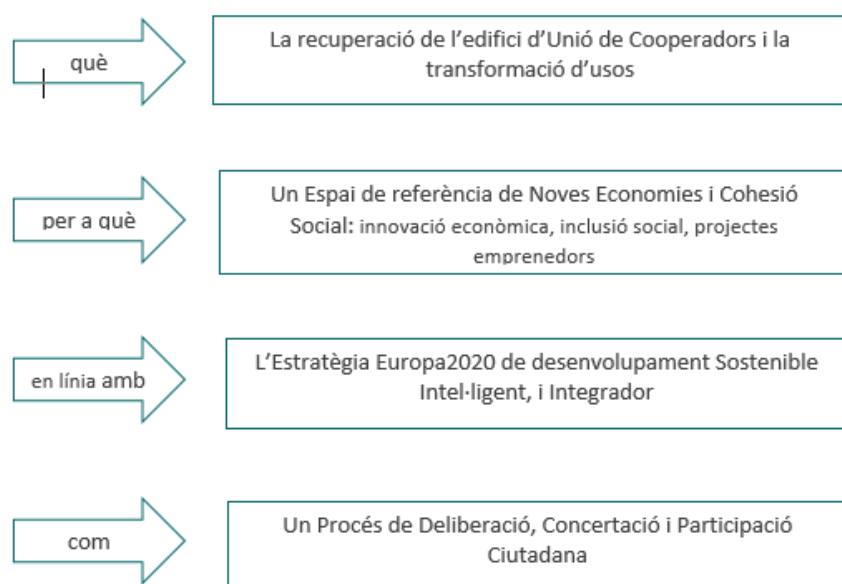

Els objectius

Seguint els raonaments anteriors els objectius de la proposta són els següents:

- Disposar d'un Espai Públic que sigui referent de les Noves Economies i la Cohesió Social a la ciutat i en el conjunt de l'Àrea Metropolitana.
- Treballar en línia amb l'Estratègia Europa 2020 i Catalunya 2020 de Desenvolupament Intel·ligent, Sostenible i Integrador.

- Enllaçar amb la memòria històrica de l'edifici de la Unió de Cooperadors com a signe d'identitat.
- Crear espais de deliberació i concertació ciutadana per al disseny dels usos i la gestió de l'equipament.
- Dissenyar i implementar espais i instruments de participació amb capacitat d'implicar als diferents agents socials i econòmics i la societat de Gavà en general, en el disseny de l'espai d'Unió de Cooperadors, així com la identificació ciutadana amb el mateix.
- Garantir el desenvolupament obert, transparent i inclusiu del procés, mitjançant els diferents instruments de comunicació.
- Crear xarxes de col·laboració i coresponsabilitat que facilitin la implicació social i el seguiment de tot el procediment de recuperació d'Unió de Cooperadors: disseny d'usos i gestió, obres de reforma de l'edifici i posada en marxa.

2. Marc general de treball

En aquest procés de deliberació i concertació és de suma importància establir quins són els límits, els condicionants i les regles de joc, per tal que el desenvolupament del procés sigui transparent i aconseguir els objectius establerts.

Què és Unió de Cooperadors

- un edifici singular, d'interès arquitectònic i històric, de valor simbòlic i identitari de la societat gavanenca que té el seu origen en una cooperativa agrària
- un repte i una oportunitat per a la participació ciutadana, la deliberació i la concertació dels espais públics des de l'aprenentatge col·lectiu
- una oportunitat per a la regeneració urbana i cívica dels espais públics dels entorns
- un projecte de futur que enllaça amb la història

- un espai de trobada Inter generacional, de laboratori d'idees i projectes, amb capacitat de crear sinergies, d'empoderament de la ciutadania
- una aposta pel desenvolupament sostenible, intel·ligent i integrador de Gavà mitjançant l'activació d' espais i instruments per al talent i la capaciació personal i col·lectiva, la cooperació, l'economia verda, els projectes emprenedors, la innovació social, cultural i econòmica, l'economia sostenible i circular, la lluita contra l'atur

Què no és Unió de Cooperadors

- no és un hotel d'entitats
- no és un espai o espais tancats i estàtics i compartimentats, ni és un centre cultural
- no és un centre d'atenció a les persones aturades, ni un viver d'empreses, ni centre de negocis, ni una oficina municipal de promoció econòmica
- no és una solució integral ni única a la crisi econòmica i als problemes dels ciutadans i ciutadanes
- no solucionarà els dèficits actuals dels equipaments municipals

Preguntes freqüents

1. Què vol fer l'Ajuntament?

- Recuperar l'edifici d'Unió de Cooperadors com a equipament de ciutat amb uns nous usos i revitalitzar l'espai públic dels entorns.
- Recuperar la memòria històrica amb un edifici que és emblemàtic.
- Es vol destinar l'equipament a espais per a les noves economies i la lluita contra l'atur i la cohesió social, com a referent de la ciutat, i d'escala metropolitana.
- Es definiran els usos i la gestió a través d'un procés de participació.

2. Per què es destinarà a l'economia?

- Perquè tenim uns elevats índex d'atur, especialment entre les persones joves i persones majors de 45 anys amb atur de llarga durada, així com un mercat laboral amb condicions precàries.
- Perquè la ciutat ha de gestionar les transformacions socials i econòmiques amb uns instruments nous, en línia amb l'Estratègia Europea, que potencii el coneixement, el talent, la innovació, les noves formes d'economia. No podem quedar-nos enrere i hem d'estar preparats.

- Perquè enllaça amb la història del mateix edifici, que fou construït per una cooperativa agrària, ara cal repensar –junts i juntes- què és el cooperativisme a l'any 2017.

3. Què són les “noves economies”?

- Una economia més sostenible, a nivell social i amb el medi ambient, amb responsabilitat social, més innovadora perquè està basada en el talent, una economia circular (que no generi residus i/o que aposti per les energies renovables),... en la línia d'altres projectes europeus i d'altres ciutats.
- Es vol complir amb els objectius de l'Estratègia Europa 2020 de desenvolupament sostenible i integrador a través d'una economia més humana, respectuosa amb el medi ambient, que millori l'ocupació i les capacitats de la gent. Una economia que posi al centre les persones i no al revés, al contrari del que ens ha provocat aquesta crisi.
- Una economia que garanteixi noves oportunitats per a les persones, i més capacitat per afrontar els canvis.

4. Per què participar si ja està decidit?

- La proposta és un espai per a la innovació econòmica, la lluita contra l'atur, la cohesió social,... però no es pot pensar en l'economia com una cosa aïllada, no seria ni convenient ni productiu ni canviaria res, ho hem de pensar de forma àmplia: pensar en tot el que té a veure amb l'educació, el coneixement i la cultura, la innovació, la creativitat, la capacitat de les persones, els projectes emprenedors, les noves formes de gestionar, la relació de l'economia amb la ciutat i fins i tot amb el paisatge,... i per això és tan obert.
- És bo establir un Marc General sobre el que treballar, és necessari perquè la participació sigui positiva i productiva i tingui resultats. Dins aquest Marc, es vol crear espais de debat i treball conjunt per a definir els usos, el funcionament, i la gestió o les formes de gestió. Es tracta de pensar i actuar en comú.
- La participació no és només per opinar què es farà, sinó per implicar-se, des de l'inici fins a la posada en marxa d'Unió de Cooperadors. Es tracta d'apropiar-se del projecte.
- Entenem que és un procés d'aprenentatge comú. De repensar en comú.

5. I les necessitats d'altres espais per a les entitats? o les mancances d'altres equipaments?

- Segur que en el procés de participació van sortint necessitats i mancances o propostes sobre els espais i els equipaments de la ciutat, aquelles que no siguin pròpies del projecte d'Unió de Cooperadors es recolliran i es vehicularan de la forma més idònia. Serà positiu i ens ajudarà a recollir i canalitzar altres visions i demandes i buscar solucions.
- Aquest procés també ajudarà als altres equipaments i serveis de la ciutat i a l'anàlisi dels usos que se'n fan o de les necessitats reals que hi ha.

6. Com participar?

- Es convida a diferents agents de la ciutat: socials, econòmics, culturals, veïnals,... i a aquelles persones que estiguin interessades. L'objectiu és que sigui prou representatiu de la població, dels sectors, tenint en compte l'equitat de gènere, edats, interessos,...

- Es participa a través de diferents espais, com els tallers de participació, i els espais digitals que s'han posat a disposició per al projecte, com la web. disponibles per al projecte com la web.

7. Quins són els espais de participació?

- Alguns espais són presencials i d'altres digitals.
- Es constitueix un Grup Motor a l'inici que realitzarà un treball continu al llarg de tot el procés: platejarà dubtes, reflexions, propostes, accions,... podem dir que és l'ànima de tot el procés –des de l'inici del Pla de Participació fins a la posada en marxa de l'equipament-. Està format per persones representatives de diferents sectors, entitats, sensibilitats, coneixements,... perquè el treball sigui enriquidor. Es tracta de fer un treball conjunt, no una suma d'idees, sinó acords comuns.
- Els espais presencials són els Tallers Participatius. Se'n faran dos i cada taller durarà un dia. Es faran dinàmiques de treball i propostes lúdiques perquè sigui dinàmic i obert a les diferents edats i sensibilitats.

Aquests seran els Tallers:

- ImaginAcció: amb l'objectiu de pensar, debatre i proposar usos d'Unió de Cooperadors, dins el Marc General d'un equipament per a les Noves Economies i la Cohesió Social.
- Gestió: es treballaran diferents propostes i formes de gestió dels espais i equipaments públics com la gestió compartida entre administració i ciutadania, perquè Unió de Cooperadors sigui prou dinàmic, flexible, i tingui un bon funcionament.
- Hem d'aprofitar els recursos digitals i l'ús que en podem fer. Per això s'ha creat diferents espais digitals del projecte que serveixen per informar-se, seguir tot el procés i també per participar activament:
 - una web www.uniocooperadorsgava.cat
 - un perfil a Twitter @UnioCooperadors i una etiqueta #CooperaGavà
 - un perfil a Facebook @UnióCooperadorsGavà

8. Com informar-me?

- Estan a disposició una sèrie d'elements de comunicació: a través de les xarxes socials (twitter, facebook), a través de la web pròpia d'Unió de Cooperadors, i amb la informació que s'anirà generant als mitjans locals.

7. Què puc aportar?

- La teva opinió sobre el projecte, les teves propostes sobre l'equipament d'Unió de Cooperadors, sobre els seus possibles usos i funcionament, també els teus dubtes i la teva disponibilitat.

8. Què se'n farà dels resultats de la participació ciutadana?

- La gent que participa ha de saber a què destina el seu temps i la seva dedicació. És el que anomenem els retorns:
 - Es recollirà tota la informació i documentació generada i sobre aquest recull es treballarà el projecte d'Unió de Cooperadors

- Tots els informes i actes de les reunions i accions es penjaran a la web perquè sigui transparent.
- Hi ha retorns que són intangibles, però molt importants: com l'oportunitat de treballar amb altres persones i compartir idees i interessos diferents, l'aprenentatge que suposa un procés d'aquestes característiques, l'experiència de tots plegats que ens ajudi a valorar altres processos de participació,...

9. Quan dura tot aquest procés?

- Podem dir que és un continu fins que l'equipament obri les seves portes. Però concretament en aquest trimestre –fins a l'abril- es quan es realitzarà el procés de participació ciutadana, és a dir, es constitueix el Grup Motor, es fan els Tallers de Participació, s'activen els espais digitals,...
- L'objectiu és tenir abans d'estiu una proposta sobre la recuperació i els usos d'Unió de Cooperadors.

10. Quina és la inversió que farà l'Ajuntament a Unió de Cooperadors?

- La inversió prevista per a les obres de recuperació i rehabilitació és al voltant d'un milió d'euros.

Principis rectors dels equipaments públics

S'enumeren a continuació els PRINCIPIS RECTORS dels equipaments públics, com a base per a la reflexió i treball en els diferents espais de deliberació i concertació. Sobre aquesta base es treballarà ells que seran els principis d'Unió de Cooperadors.

- La garantia que els usos i els espais siguin d'interès públic i comunitari
- L'accés universal
- Espais facilitadors i promotors d'igualtat d'oportunitats de les persones
- Recerca d'innovació social
- La promoció de sinergies entre diferents agents i projectes
- La capacitat i l'aprenentatge social i ciutadà
- La cohesió i l'enfortiment del capital social del territori
- La multidisciplinarietat
- La facilitat per a les relacions comunitàries i Inter generacionals
- El foment de la participació ciutadana com a transformadora
- L'optimització dels recursos

3. Història i característiques de l'edifici

Per conèixer l'origen de l'actual edifici de la Unió de Cooperadors ens hem de remuntar a començaments dels anys 30 del segle passat.

En un ambient propi de la Segona República Espanyola, sorgeix amb força en el territori estatal una corrent de cooperativisme que arrela amb molta força a Catalunya. La unió dels camperols de la zona de Gavà per la defensa dels seus interessos i el repartiment de queviures entre els seus membres, porta la fundació de la Unió de Cooperadors el 22 d'abril del 1932 de la mà, entre altres, de Josep Soler Vidal.

Al principi, la seu d'aquesta cooperativa s'estableix en el Carrer del Centre de la localitat, just davant de l'Ajuntament. No serà fins el 1935 quan s'encarrega el projecte d'obra i construcció de l'actual edifici als arquitectes Josep Torres i Clavé i Josep Lluís Sert. La seva inauguració va tenir lloc l'any 1936 ocupant la seva última ubicació a la Rambla Maria Casas, número 2. Avui en dia, aquesta és una de les zones més consolidades, cèntriques i actives de la ciutat.

L'arquitectura de l'edifici és d'estil purament racionalista que beu dels principis desenvolupats per l'Escola de Bauhaus, Le Corbusier i les bases de l'arquitectura europea, moderna i contemporània. El immoble consta de tres plantes: primera planta, planta baixa i soterrani.

A l'any 1939, després de la Guerra Civil, l'edifici va ser confiscat pel Règim Franquista en base a la Llei de Confiscació de Béns Marxistes (del 23 de setembre de 1939), la Llei de Responsabilitats Polítiques (del 9 de febrer del 1939) i altres decrets i ordres. En aquest període es van realitzar algunes transformacions en la seva arquitectura original i durant alguns anys, la Unió de Cooperadors va assumir les tasques d'expedició dels estris de racionament que es dispensaven en aquest edifici.

Amb la recuperació democràtica, i després de grans esforços per part d'una comissió, encapçalada per Soler Vidal, reclamant el restabliment de l'antiga cooperativa i consum, l'edifici passa a ser gestionat per l'Administració Local amb diferents usos, sent la última utilització la seu de la policia municipal.

És un edifici catalogat d'acord amb el *Pla Especial de protecció i catàleg del Patrimoni Arquitectònic de Gavà*. La superfície es distribueix en tres plantes: planta primera, planta baixa i planta soterrani. La seva ubicació és també una potencialitat, en la Rambla Maria Casas, en una zona urbana consolidada, cèntrica i activa, davant del Parc Municipal de la Torre Lluch i el Museu de Gavà.

